

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра дитячої стоматології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард ІУРЯЧКІВСЬКИЙ

17 березня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи клініко – лабораторної діагностики стоматологічних захворювань»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 221 «Стоматологія»

Освітньо-професійна програма: Стоматологія

Одеса 2024

Програму складено на основі освітньо-професійної програми «Стоматологія», підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 221 «Стоматологія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол №10 від 27 червня 2024 року).

Розробники:

Завідувач кафедри, д.мед н.,проф. Оксана ДЕНЬГА

Завуч кафедри к.мед.н Ірина ТАРАСЕНКО

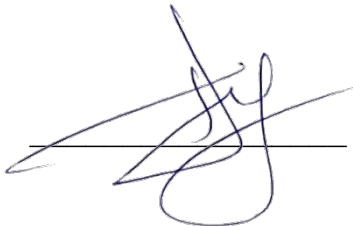
Доцент к.мед.н. Микола КОНОВАЛОВ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри дитячої стоматології
Протокол № 1 від 27. 08. 2024р.

Завідувач кафедри

Оксана ДЕНЬГА

Погоджено із гарантом ОПШ

Анатолій ГУЛЮК

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з стоматологічних дисциплін Протокол №1 від 30.08. 2024року

Голова предметної циклової методичної комісії з стоматологічних дисциплін
ОНМедУ

Володимир КРИКЛЯС

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Терапевтичної та дитячої стоматології

Протокол № 1 від “ 2 ” вересня 2024 р.

Завідувач кафедри

Оксана Деньга

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	Денна форма навчання	
Загальна кількість: Кредитів – 3 Годин – 90	Вибіркова дисципліна	
	Рік підготовки	5
	Семестр	IX-X
	Лекції	0 годин
	Практичні	30 годин
	Самостійна робота	60 години
	У т.ч. індивідуальні завдання	0
	Форма підсумкового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: вивчення навчальної дисципліни «Основи клініко – лабораторної діагностики стоматологічних захворювань» вивчення здобувачами комплексу лабораторних досліджень згідно міжнародних стандартів з використанням сучасних медико-біологічних заходів, застосуванням високотехнологічного обладнання та реагентів, ознайомлення з методами валідації отриманих результатів і правилами та нормативними протоколами щодо надання правдивої інформації лабораторного дослідження за вимогою

Завдання:

- цілеспрямований повний комплекс лабораторно-інструментальних досліджень відповідних параметрів в біологічних матеріалах та на системному рівні для оцінки функціонального стану фізіологічних систем організму; вирішення питань, пов'язаних із ранньою та диференційною діагностикою захворювань, моніторингом ефективності лікувальних заходів, прогнозуванням перебігу і наслідків хвороби; вивченням на тканинному, клітинному та молекулярному рівні патогенезу різних захворювань людини, їх ускладнень та наслідків метою оптимізації діагностики захворювань не тільки на догоспітальному етапі, але при екстренній госпіталізації

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

ІК - Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі і проблеми в галузі охорони здоров'я/ за спеціальністю «Стоматологія», у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або

здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК11. Здатність працювати в команді.
- ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

- СК1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
- СК2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
- СК3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
- СК4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- СК5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепнолицевої області.
- СК6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- СК7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепнолицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.
- СК8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
- СК9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- СК11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
- СК12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.
- СК13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
- СК14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
- СК16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛО.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за переліком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за переліком 2)

ПРН 2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за переліком 5).

ПРН 3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за переліком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПРН 4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за переліком 2.1).

ПРН 5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4)

ПРН 8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за переліком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 9. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).

ПРН 22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7)

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати: клініку, діагностику, лікування найбільш поширених захворювань дитячого віку.

Вміти:

- Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.
- Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.
- Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.
- Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.
 - Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій області

Оволодіти навичками:

- Комунікації та клінічного обстеження пацієнта.
- Виконувати медичні маніпуляції (за переліком 5)
- Вести медичну документацію

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Основні сучасні клінічні методи діагностики в дитячій стоматології

Тема 2. Основні сучасні лабораторні методи досліджень в дитячій стоматології

Тема 3. Використання фізичних факторів в діагностики основних стоматологічних захворювань.

Тема 4. Використання нових експрес – методів діагностики основних стоматологічних захворювань

4. Структура навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин			
	Всього	У тому числі		
		Л.	Пр. зан	СРЗ
Тема 1 Основні сучасні клінічні методи діагностики в дитячій стоматології	23,0		8,0	15,0
Тема 2. Основні сучасні лабораторні методи досліджень в дитячій стоматології	23,0		8,0	15,0
Тема 3. Використання фізичних факторів в діагностики основних стоматологічних захворювань.	23,0		8,0	15,0

Тема 4. Використання нових експрес – методів діагностики основних стоматологічних захворювань	21,0		6.0	15,0
Всього: годин:	90,0		30	60

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

Не передбачено.

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	К-сть годин
1	Основні сучасні клінічні методи діагностики в дитячій стоматології	8,0
2	Основні сучасні лабораторні методи досліджень в дитячій стоматології	8,0
3	Використання фізичних факторів в діагностики основних стоматологічних захворювань.	8,0
4	Використання нових експрес – методів діагностики основних стоматологічних захворювань	6,0
	Всього годин	30

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№ г/п	Види СРЗ	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять (теоретична, опрацювання практичних навичок, вмінь)	20.0

2.	Самосійне опрацювання тем, що не входять до тематичного плану практичних занять 1. Епідеміологічне обстеження дітей у регіонах з підвищеною біогеохімічною забрудненістю 2. Функціональні методи оцінки мікрокапілярного русла методом електроколореметрії. 3. Обстеження стану твердих тканин зубів, пародонту та ротової рідини при проведенні клініко-лабораторного обстеження пацієнта 4. Сучасні імунологічні, мікробіологічні та вірусологічні методи лабораторних досліджень в стоматології	30.0
3	Підготовка до заліку	10,0
	Всього годин	60.0

7. Методи навчання

Практичні заняття:

- словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації);
- практичні методи: виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань (в т.ч. розрахункових).

Самостійна робота:

- самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль:

- усний контроль: індивідуальне опитування за питаннями відповідної теми;
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання ситуаційних завдань (в т.ч. розрахункових);
- тестовий контроль: оцінювання виконання тестових завдань за темами.

Підсумковий контроль: залік.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:

- методи: індивідуальне опитування за питаннями відповідної теми, участь здобувачів

в обговоренні проблемних ситуацій

- максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

2. Оцінка теоретичних знань за темою заняття:

- методи: оцінювання виконання тестових завдань за відповідною темою
- максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

3. Оцінка практичних навичок з теми заняття:

- методи: оцінювання розв'язання ситуаційних завдань (в т.ч. розрахункових) за відповідною темою

- максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті:

«5»	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми, висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну креативну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.
«4»	Здобувач бере участь у практичному занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з теми заняття. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
«3»	Здобувач іноді бере участь в практичному занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань (в т.ч. розрахункові), невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання
«2»	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні

матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування не виконано. Ситуаційне завдання не виконано

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав та захистив індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється: на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії - при стрічковій системі навчання, на останньому занятті – при цикловій системі навчання. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з двома десятковими знаками після коми.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Отриманий середній бал за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертується з традиційної чотирибальної шкали у бали за 200-бальною шкалою, як наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Національна оцінка за дисципліну	Сума балів за дисципліну
«5»	185 – 200
«4»	151 – 184
«3»	120 – 154

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки (середній бал за навчальну дисципліну) в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету.

Відповідно до отриманих балів за 200-бальною шкалою, досягнення здобувачів оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS. Подальше ранжування за рейтинговою шкалою ECTS дозволяє оцінити досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів.

Шкала ECTS є відносно-порівняльною рейтинговою, яка встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» – оцінці «добре» тощо. При конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та

«F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється здобувачам, які відвідали усі заняття з дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

Здобувачі, які навчаються на одному курсі (однієї спеціальності), на підставі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

10. Методичне забезпечення:

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус навчальної дисципліни
- Підручники:
- Мультимедійні презентації
- Ситуаційні клінічні завдання
- Методичні розробки практичних занять
- Електронний банк тестових завдань за підрозділами з дисципліни.

11. Перелік питань до заліку

1. Основні етапи розвитку тимчасових і постійних зубів.
2. Терміни прорізування тимчасових і постійних зубів;
3. Сучасні уявлення про етіологію та патогенез карієсу зубів у дітей;
4. Клінічні класифікації карієсу зубів;
5. Закономірності клінічного перебігу карієсу тимчасових зубів в залежності від віку дитини;
6. Особливості перебігу карієсу в постійних зубах в залежності від етапу розвитку зубу;
7. Особливості препарування каріозних порожнин у тимчасових зубах;
8. Методи лікування карієсу тимчасових зубів у дітей;
9. Вибір пломбувальних матеріалів при лікуванні тимчасових зубів у дітей;
10. Неоперативні методи лікування карієсу тимчасових зубів: показання, методика проведення;

11. Методи лікування карієсу постійних зубів у дітей;
Вибір пломбувальних матеріалів при лікуванні карієсу постійних зубів у дітей;
12. Множинний карієс зубів у дітей. Основні причини. Принципи і план лікування;
13. Ремінералізуюча терапія: показання до застосування, контроль ефективності;
14. Помилки і ускладнення при лікуванні карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей;
18. Анатомо-фізіологічні особливості пульпи тимчасових та постійних зубів на різних етапах їх розвитку;
19. Етіологія і патогенез пульпіту в тимчасових і постійних зубах у дітей;
20. Класифікація пульпіту;
21. Гострий пульпіт тимчасових зубів у дітей. Особливості клінічного перебігу. Диференційна діагностика;
22. Хронічний пульпіт тимчасових зубів у дітей. Особливості клінічного перебігу. Диференційна діагностика;
23. Особливості лікування різних форм пульпіту тимчасових зубів в залежності від стадії розвитку зуба. Девітальні методи лікування. Методика проведення;
24. Гострий пульпіт постійних зубів у дітей. Особливості клінічного перебігу. Диференційна діагностика;
25. Хронічний пульпіт постійних зубів у дітей. Особливості клінічного перебігу. Диференційна діагностика;
26. Методи лікування різних форм пульпітів постійних зубів у дітей. Біологічний метод лікування пульпіту. Покази. Методика проведення;
Вітальні та де вітальні методи лікування різних форм пульпіту постійних зубів у дітей. Покази. Методика проведення. Поняття апексогенезу;
27. Помилки та ускладнення при лікуванні пульпіту у дітей, їх попередження та усунення;
28. Анатомо-фізіологічні особливості періодонту тимчасових та постійних зубів на різних етапах їх розвитку;
29. Етіологія і патогенез періодонтиту в тимчасових і постійних зубах у дітей;
30. Класифікація періодонтиту;
31. Хронічний періодонтит тимчасових зубів у дітей. Клініко-рентгенологічна картина. Диференційна діагностика;
32. Особливості лікування хронічного періодонтиту тимчасових зубів в залежності від стадії розвитку зуба;
33. Гострий і загострення хронічного періодонтиту тимчасових і постійних зубів у дітей. Особливості клінічного перебігу. Диференційна діагностика;
34. Рентгенологічні стадії формування кореня. Диференційна діагностика несформованого кореня і гранульоми;
35. Гострий періодонтит тимчасових зубів у дітей. Особливості клініки. Лікування.
36. Гострий періодонтит постійних зубів у дітей. Особливості клініки. Лікування.
37. Хронічний періодонтит постійних зубів у дітей. Особливості клініки. Лікування. Поняття апексифікації.
38. Помилки та ускладнення при лікуванні періодонтиту у дітей, їх попередження та усунення;

12.Рекомендована література

Основна література

1. Терапевтическая стоматология детского возраста. Том 2. / [Хоменко Л.А., Майданник В.Г., Голубева В.Г. и др.]; под ред. проф. Л.А. Хоменко. – К.: Книга-плюс, 2017.- 808с.
2. Хоменко Л.О. Терапевтична стоматологія дитячого віку. Т. 2. Хвороби пародонта, захворювання слизової, невідкладні стани у дітей. – Київ: Книга Плюс, 2016. – 328 с. ISBN: 978-966-460-070-2.
3. Пропедевтика детской терапевтической стоматологии / [Хоменко Л.А., Остапко Е.И., Биденко Н.В. и др.]; под ред. проф. Л.А. Хоменко. – К.: Книга-плюс, 2015. – 320 с
4. Стоматологічні захворювання:терапевтична стоматологія за ред.. проф.. Борисенка А.В. – К.:Медицина, 2017. – 664 с.

Додаткова література

1. Заяць Т.І., Жуковська Л.О. Профілактика стоматологічних захворювань: Навчальний посібник для студентів стоматологічного факультету медичних університетів та інститутів. 2-ге видання, виправлене та доповнене. – Львів: Новий світ, 2018. – 322 с.
2. Шешукова О.В., Падалка А.І., Казакова К.С. Діагностика захворювань органів порожнини рота у дітей: Навчальний посібник. – Полтава, 2018. – 144 с.

13. Електронні інформаційні ресурси

- 1..Офіційний сайт ОНМедУ <https://onmedu.edu.ua/>
- 2.Електронні інформаційні ресурси бібліотеки ОНМедУ <http://info.odmu.edu.ua/>